సరికొత్త శీర్షిక

నిగూఢ మానసిక శక్తులు

—వచ్చే సంచికనుంచి

మనస్సు మానవుని ప్రత్యేక సంపద. అది శాసించిన ప్రకారం మానవుని పంచేంద్రియాలు బానిసలుగా ప్రవర్తిస్తాయి. మనస్సుకు పరిపరివిధాల పరుగులు తీయగల శక్తి ఉంది. అది ఎంత చంచలమైనదో అంతటి నిగ్రహశక్తి కలదికూడా.

ధ్యానము, తపస్సు అనే పవిత్ర కార్యాలతో ఉత్తములు మానవ శ్రేయస్సుకోసం పాటుబడినట్లే వాటిఆధారంతోనే మంత్రవేత్తలు, ఇంద్రజాలికులు ఉద్భవించి మానవత్వాన్నే మరచిపోతూ ప్రవర్తిస్తున్నారు.

ఈ రెండురకాల మానసికశక్తుల వైపరీత్యాలు గురించి చర్చించే శాస్త్రాలే మనశ్శాస్త్రము, అధిమనశ్శాస్త్రము.

అధిమనశ్శాస్త్ర ప్రవీణులైన శ్రీ హెచ్. ఎన్. బెనర్జీ ఈ వింత అధిమనశ్శాస్త్రాంశాలు చక్కగా విపులీకరిస్తూ "ఆంధ్రప్రభ సచిత్ర వారపత్రిక"కు ప్రత్యేకంగా వ్యాసాలు అందజేశారు. వరుసగా వానిని వచ్చేవారంనుంచి ప్రచురించనున్నాము.

—ఎడిటర్

ఊపయుంచండి ఒకటే అహోరాత్రము ఎగతెగకుండా వస్తున్నాయి. దోసిగర్లా మెదడు పంతా తొలిచివేస్తున్నాయి. ఏదో తెలియని బాధ గుండెం నావరించింది. ఎదఅంతా మొద్దుబారి పోయినట్లయింది. మనస్సంతా నైరాశ్యం అయిము కొంది. అయినా నైరాశ్యం తన కీనాడు కొత్తకనకనా! తన జీవితాన్ని ఒక్కసారి తిరగవేస్తే మొదటి నుండీ తనకు తారసపడేవి నిరాశాపూరిత సంఘటనలే! తను పుట్టగానే, ఆరు సంవత్సరాలు నిండగానే "ఈ దౌర్భాగ్యుడు తండ్రికి కొరివిపెడతాడ"ని మేనమామ ఘంటాపథంగా చెప్పిన మాట, తన దురదృష్ట జాతకఫలమో, ఆయన వాక్బలితమో లక్షరాలా జరిగింది. అప్పుడు బంధువులనుండీ, ఇరుగుపొరుగువాళ్లనుండి ఎన్నో దీవెనలు! ఎన్నో వ్యాఖ్యానాలు! అప్పుడేదో కమంటే తెలియనివయస్సులో అవి అంత బాధపెట్టలేదు! కన్నతల్లి కూడ ఎవ్వరేమన్నా లెక్కచేయక కడుపుతో పెట్టుకుని పెంచింది. అయినా తనలాంటి కొడుకును కన్నందుకు ఆమె ఆ బాధ అనుభవించవలసిందే! తరవాత ఆమె చేసిన మరో తప్పు, తనకు యుక్తవయసు వచ్చిన తరవాత మేనమామ కూతురు మాధవి నిచ్చి పెళ్లి చేయడం. ఆకాశాన్నంటే ధరలతోబాటు పెరిగిన కట్నాలకు భయపడి, బి. ఎ. పాసయిన కూతురుకు వరుణ్ణి వెదికే ఓపిక లేకపోవటంవల్ల తను మేనమామ దృష్టిలో పడ్డాడు. ఒకనాడు దౌర్భాగ్యుడని పలికిన నోటితోనే, ఆ దౌర్భాగ్యుని వెనక ఉన్న దాని దాసపడి, కాళ్లు కడిగి కన్యాదానం చేస్తున్నాడు.

ఇక అమ్మమాత్రం ఏం చేస్తుంది? జీవితంతో రాజీపడడమే నేర్చుకుంది ఆమె. తన మనస్సును నిర్లిప్తత ఆవహించిందప్పుడు. అయినా స్కూలు ఫైనలు పాసయి, పొలాల పనులు చూసుకోవటానికి చదువుకు స్వస్తిచెప్పిన తనను చేసుకోవటానికి మాధవి ఎలా ఒప్పుకుందో అస్సలు అనుమానం తెలియలేదు. పెళ్లి అయిన తరవాతగాని తెలియలేదు తనకు, ఆ అనుమానం ఎన్ని అనర్థాలకు దారి తీయగలదో అని. "నాయనా, సుందరం! ఏది చేసినా నీ మంచికే చేశాను!" అని తనను కౌగిలించుకొని అమ్మ ఏడ్చిననాడు, తనూ ఏడ్చాడు. అంతకంటే తనుమాత్రం ఏం చెయ్యగలడు? తనను గూర్చి తనెప్పుడు బాధ పడలేదు. కాని అందరూ కలిసి మాధవి నన్యాయం చేశారనిపిస్తున్నది. ఆమె అభిరుచులూ, అలవాట్లూ వేరు. అలంకరణ విషయంలో అతి శ్రద్ధ చూపిస్తుంది. ఆమె భావాలకు పూర్తిగా వ్యతిరేకి కాకపోయినా, ఏమిటో తన కంత శ్రద్ధ చూపించాలని ఉండదు. సాయంత్రం అయ్యేటప్పటికి అలా బయటికి షికారుకు వెళదామంటుంది. ఇటువంటి పల్లెటూర్లో ఆమె సరదాలూ, ముచ్చట్లూ సాధ్యమైనంతవరకూ తగ్గించవా అని చెబితే బాధపడుతుంది. వీటికీ వాటికీ ఏవో చిన్నచిన్న కజ్జాలు లేవదీస్తుంది. తనతో ఏనాడూ మనస్సు విప్పి మాట్లాడలేదు. హాయిగా నవ్వలేదు. అనుక్షణం తను మనస్సులో పడే బాధ వర్ణనాతీతం! భగవాన్! ఎందుకు తనకీ కఠినశిక్ష! తనను ప్రేమించే హృదయమే లేదు. తనను ఓదార్చటానికి ఎవ్వరూ లేరు! అసలు తను ఎవ్వరికీ అక్కరలేదు.. ఎవ్వరికీ

స్త్రీత్వం అనేది ఆడంబరాలలో ఉందని భ్రమపడేవారికి, హృదయ సౌందర్యం, నిరాడంబరత అర్థంకావు — స్త్రీ ఎప్పుడూ తన స్థితిని యితరులతో పోల్చుకుని పొంగిపోతుంది, లేదా కుంగిపోతుంది; కాని స్వస్థితికి సంతృప్తి చెందదు.

అక్కరలేదు. అప్పటివరకూ నిగ్రహించిన గాంభీర్యమంతా ఒక్కసారిగా కరిగిపోయింది. మోకాళ్ల మీద తల ఆన్చి కూర్చుని, అలా ఎంతసేపు బాధ పడితేగాని అతని మనస్సు తేలిక పడదు. దాదాపు ఇదీ ఒక దినచర్యగా మారిపోయింది అతని జీవితంలో.

వాకిట్లో ఏదో బండి ఆగిన చప్పుడు వినవచ్చింది. బండివాడు కేకలు పెట్టాడు, "అమ్మగారూ! అప్పయ్యగారు, వదినమ్మగారు వచ్చారు" అని.

సుందరం గబగబా పైపంచెతో కన్నీళ్లు తుడుచుకొని లేచి ఎదురుగా వెళ్లాడు. సామానంతా బండివాళ్లు లోనికి చేరవేస్తున్నారు.

"ఏం ప్రసాద్, ఎప్పుడు రావటం? అంతా కులాసాయేనా?" సాదరంగా అడిగాడు ముఖంమీదికి చిరునవ్వు తెచ్చుకుంటూ.

"అంతా కులాసాయే, బావా! అయినా ఒళ్లంతా హూనం అయిపోయిందనుకో! ట్రెయిన్లో వచ్చిన దానికంటే ఒక గంట ఎక్కువ పట్టింది ఈ రెండెడ్లబండిలో రావటానికి!" నవ్వుతూ అన్నాడు ప్రసాద్.

"అన్నయ్యా! వదిన కనిపించదేం?" సుశీల అడిగింది.

"అదిగో, మేడమీద తన గదిలో ఉన్నట్లుంది."

అప్పుడే మెట్లు దిగి వచ్చిన మాధవి ముఖం అన్నయ్యనూ, వదిననూ చూడటంతో సంతోషంతో విప్పారింది. ఈ మధ్యకాలంలో ఆమె అంత సంతోషంగా ఎప్పుడూ కనిపించలేదు. కాఫీలు ఇచ్చిన తరవాత స్నానాలకు ఏర్పాటుచేయటానికి వెళ్లిపోయింది మాధవి.

రాత్రి భోజనాలదగ్గిర సుందరం అడిగాడు:

"ఏమయ్యా, డాక్టరూ! నీ కొత్త ప్రాక్టీసు ఎలా ఉంది?"

"ఏమి డాక్టరో, బావా! వీధికొక డాక్టరున్న ఈ రోజుల్లో నాలా కొత్తగా ప్రాక్టీసుపెట్టినవాళ్ల దగ్గరికి ఎవరు వస్తారు? ఏదో అలా మెల్లిగా సాగిపోతూంది బండి. కానీ నువ్వు అదృష్టవంతుడివి, బావా! ఇంటిపట్టున కూర్చుని పొలంపనులు చేయిస్తూ కాలుమీద కాలు వేసుకుని గడపవచ్చు."

అప్పుడే సుందరం ఎందుకో తల ఎత్తి మాధవి ముఖంలోకి చూశాడు. ఆమె తల మరోవైపు తిప్పుకుంది.

మళ్లీ ప్రసాదే అన్నాడు:

"పట్టణం జీవితంతో నిజంగా విసుగు పుట్టేసింది, బావా! ఓ పదిరోజులపాటు హాయిగా ఉంటుందని మా నాన్నదగ్గిర సెలవు పుచ్చుకుని మరీ వచ్చాను."

నన్ను క్షమించరూ!

“ఏమోయ్, మా నవ్వుగ్గిర [illegible] ఎందుకోనండి?”

“నాది ప్రేమ ప్రవృత్తి అయినా నిన్నటి [illegible] వివాహంతో ముందు ఆయనకు చెప్పకు [illegible] [illegible] పెట్టారు. ఆయు [illegible] పెంచారుచేయాలి. ఆ తరవాత ఎప్పటికైనా చెప్పడం.” తమాషాగా [illegible] అన్నాను.

“[illegible] రుపోండి. మీరు మరీను!” సుశీల చిరుకోపం ప్రదర్శించింది.

మాధవి మాత్రం [illegible] పూర్తి అయ్యేవరకు [illegible] ఆలోచనలో పడ్డాను.

మరురాతి [illegible] ప్రారంభమయింది [illegible] కూ. [illegible] సుందరం ఎదురుగా [illegible] చెప్పలేను ముఖావంగా ఉండడం ప్రసాద్ గమనించక పోలేదు. [illegible] ఏదో చిన్న [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ఇంటిలోను [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] ప్రసాద్. సుందరం మాత్రం [illegible] [illegible]

పి. వి. రమణమూర్తి

[illegible] చూసింది. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — ఇదీ [illegible] [illegible] ఛీ! ఛీ! భరించలేని

వేషం! తను ఎన్ని చెప్పినా కొద్దిగానైనా పట్టించు కోరు! తన నవమానించటానికే ఆ వేషం వేసుకొన్నట్లు బాధపడింది. మనస్సులోని ఉక్రోషం, అసహ్యం కన్నీళ్లరూపంలో బయటపడేటప్పటికి, ఇక భరించలేక వెళ్లి పరుపుమీద వాలిపోయింది. అంతవరకూ బాగానే ఉన్న చెల్లెలు హఠాత్తుగా అలా మారిపోవటానికి కారణం తెలియక తికమకపడ్డాడు ప్రసాద్. సుందరం కొంతవరకూ గ్రహించగలిగాడు. కాని వాళ్లముందు కారణం ఫలానా అని తనెలా చెప్పగలడు? అందుకే, "ప్రసాద్! మీరంతా వెళ్లిరండి తోటకు. నాకు పొలంపనులు ఉన్నాయి. నేను వెడుతున్నాను" అని జవాబుకోసం ఎదురుచూడకుండా తల వంచుకొని వెళ్లిపోయాడు. వింతగా చూడటం ప్రసాద్‌వంతు అయింది. కాస్సేపటికి మాధవి లేచి కూర్చుని బయలు దేరటానికి సిద్ధమయింది.

అక్కడికి వెళ్లిన తరవాత ఆమె మనస్సు ఇంకా వ్యథచెందింది. హాయిగా, ఆనందంగా నవ్వుతూ చిన్నపిల్లల్లా గంతులువేస్తూ తిరుగుతున్న అన్నా వదినలను చూస్తూంటే మాధవికి కళ్లనీళ్ళ పర్యంత మైంది. సుశీలను, మాధవిని ప్రత్యేకంగా ఎన్నో ఫోటోలు తీశాడు ప్రసాద్. కాని మాధవి ముభావంగా తప్పించుకు తిరగటం గమనిస్తూనే ఉన్నాడు. ఆమెను పలకరించటానికి మాత్రం ప్రయత్నించ లేదు. ముళ్లమీద కూర్చున్నట్లు బాధపడిన మాధవి ఇంటిముఖం పట్టేటప్పటికి తేలికగా ఊపిరి పీల్చుకుంది. దారి పొడుగునా అన్నయ్య సరసోక్తులు, వదిన ముసిముసినవ్వులు భరించలేకపోయింది. అల్లంత దూరంలో రెండెడ్లబండిని ఇంటికి మరలిస్తూ సుందరం కనిపించాడు.

"చెల్లీ! అడుగోనే బావ. ఫస్టు పదహారణాల రైతులా ఎలా ఉన్నాడో చూశావా?" ఆదోలా నవ్వాడు ప్రసాద్. శ్రుతి కలిపింది సుశీల. మాధవికి కోపం భగ్గుమంది. పాలేర్లు ఎవరూ లేనట్లు బండి కూడా తనే తోలాలా? ఆయన వేషానికితోడు తలగుడ్డకూడా ఒకటి పైగా!

సమీపించిన తరవాత సుందరమే అడిగాడు "ఏం ప్రసాద్! మీ పిక్నిక్ బాగా జరిగిందా?" అని.

"ఓ! బ్రహ్మాండంగా ఉంది. నువ్వు లేవన్న కొరత తప్ప." ప్రసాద్ చెల్లెలివంక చూస్తూ అన్నాడు.

సుందరం మాధవివైపు తిరిగి "మధూ! నదీ..." ఏదో చెప్పబోయేంతలో ఆమె 'హుం' అని విదిలించి ప్రసాద్‌వైపు తిరిగి అంది:

"త్వరగా నడవండి అన్నయ్యా, చీకటి పడుతూంది." ప్రసాద్ ముఖంలో మారిన రంగులు చూసి సుందరం తల వంచుకున్నాడు. సంభాషణ మార్చటానికని, "బావా! అలాగే ఉండు. ఫోటో తీస్తాను" అన్నాడు ప్రసాద్, కెమెరా సరిచేసుకుంటూ.

"నా కెందుకులే, ప్రసాద్, ఫోటో!" మనస్సులోని బాధ అంతా కంఠంలో ప్రతిధ్వనించింది.

"భలేవాడివిలే! ఎంత సహజంగా ఉంటుందో తెలుసా? జస్ట్ వన్ మినిట్, ప్లీజ్. బ్యూటిఫుల్! ఓకే!" కెమెరా క్లిక్‌మనిపించి ఇటు తిరిగి చూస్తే మాధవి గబగబా వెళ్లిపోతున్నది.

పెంపుడు పావురాళ్లు

చాలామంది పావురాళ్లను సరదాగా పెంచుతుంటారు. సరదా కోసం పెంచిన పావురాళ్లు ఒక్కొకసారి ఎంతో సహాయం చేయడం కద్దు. వివేకంతో వాటిని ఉపయోగించు కోవాలి. అంతే!

ఆప్టే పావురాళ్లను పెంచటం బహు సరదా. వాటికి తరిఫీదు ఇచ్చాడు. వాటితో ఇంటిమనుషులు మైత్రం చేయించుకునే వాడు. సరిఅయిన శిక్షణ ఇస్తే, పావురాళ్ళ నెంతగా ఉపయోగించవచ్చో ఈ సంఘటనలు చూస్తే తెలుస్తుంది. ఆప్టే దొడ్డి ఆవరణలో నిలువెత్తు కర్ర పాతి, దానిపైన ఒక చెక్కపెట్టె అమర్చాడు. ఆ పెట్టెకు ఎన్నో కంతలు ఏర్పాటుచేశాడు. పావురాళ్ళు ఆ పెట్టెలోకి వచ్చి ఉండేటట్లు అలవాటు చేశాడు. ఆ పెట్టెకు ఒక పలకను అమర్చాడు. వాటిని ఎక్కడెక్కడికో దూరప్రదేశాలకు పంపేవాడు. అవి తిరిగివచ్చి గూడుచేరేలోగా, ఒకసారి ఆ పలకపైన వాలాలి. అవి పలకపైన వాలగానే ఒక గంట మోగుతుంది. గంటమోతనుబట్టి, పావురాళ్ళు గూడు చేరాయని ఇంట్లోవారికి తెలుస్తుంది. దీనికోసం విద్యుత్పరికరం అమర్చాడు గంట మోగడానికి వీలుగా.

1948 లో గాంధీజీ హత్యలయిన సందర్భంలో నగరంలో కర్ఫ్యూ అమలు జరిపారు. నగరంలో అల్లర్లు ఎక్కువగా ఉండేవి, ఆప్టే కుటుంబమున్న ప్రాంతం మరీ గందరగోళంగా తయారైంది. కొనడానికి తినడానికి వస్తువు లేవీ దొరికేవి కావు. బయటకు వెళ్లడానికి వీల్లేదు. వీధుల్లో జనసంచారమే లేదు. నగరమంతా స్తంభించిపోయింది. ఆ సమయంలో ఆప్టేకు ఒక ఆలోచన వచ్చింది. ఒక కాగితం పైన తమకు కావలసిన తినుబండారాలు, వస్తువుల వివరాలు రాసి, పావురాయికాలికి ఆ కాగితం కట్టి వదిలేవాడు. అది సరాసరి ఆప్టేమిత్రుని ఇంటికి వెళ్లి వాలేది. ఆ మిత్రుడు నగరానికి దూరంగా ఉన్నాడు. కనక అతనికి ఇబ్బంది లేదు. పైగా అతను హోంగార్డు. కర్ఫ్యూ ఉన్నా, నగరంలో హోంగార్డులు యథేచ్ఛగా తిరగ వచ్చుగదా! ఆప్టే పావురాయి సందేశం రాగానే, కావలసిన వస్తువులు అన్నీ తీసుకుని, ఆప్టేకు తెచ్చిఇచ్చేవాడు.

ఆప్టే మామూలుగా పొరుగూళ్ళకు వెళ్లినా, పావురాయిని వెంట తీసుకుని వెళ్ళేవాడు. నాలుగు వందల మైళ్ళ లోపుగా ఎక్కడకు వెళ్ళినా పావురాళ్ళ వెంటఉండేవి. అక్కడకు చేరగానే, తాను సురక్షితంగా చేరినట్లు ఇంటికి సందేశం పంపేవాడు. పావురాళ్లు అంత దూరాన్ని రెండు గంటల్లో దాటి, వార్తను అందించేవి.

ఒకసారి ఏం జరిగిందంటే ఆప్టే పనిమీద పూనానుండి హరిపూర్ వెళ్లవలసి వచ్చింది. ఆ వెళ్లింది వ్యాపారవిషయంలో. హరిపూర్‌లో ఒక వ్యాపారి ఆప్టేవద్ద సిగరెట్లు కొంటుంటాడు. అలవాటు ప్రకారం ఆప్టే రెండు పావురాళ్లను వెంటతీసుకుని వెళ్లాడు. హరిపూర్ వెళ్లగానే వ్యాపారిని కలుసుకున్నాడు. వ్యాపారవిషయాలు మాట్లాడాడు. 24 గంటల లోగా అందజేస్తే, రెండువేల రూపాయల కిమ్మతుగల సరుకు కొంటానని వ్యాపారి అన్నాడు. ఎలా సాధ్యం?

ఆప్టే వెంటనే ఈ విషయం కాగితంపైన వ్రాసి, పావురాయి కాలికి చుట్టి పంపించాడు. ఆ వర్తమానం రెండు గంటలలో ఆప్టే భార్యకు అందింది. ఆమె వెంటనే ఫ్యాక్టరీ మేనేజరుకు కబురు పంపింది. మరో గంటలో హరిపూర్‌కు బయలుదేరే బండిలో అతను సరుకు ఎక్కించాడు. మర్నాడు ఉదయానికి, సిగరెట్స్ హరిపూర్ చేరాయి. ఆ వ్యాపారి సంతోషించి, ఆప్టేతో ఆ తరవాత చాలా వ్యాపారాలు చేశాడు.

ఆ సమయంలో పావురాళ్లే ప్రక్కన లేకపోతే ఆప్టే పని ఏమయ్యేది? ఒకవేళ టెలిగ్రాం పంపినా అది అంత తొందరగా అందుతుందని ఏమిటి? ఆ మేనేజరు అశ్రద్ధ చేసి ఉండవచ్చు. ఈలోగా రైలు దాటిపోనూ వచ్చు. ఆప్టేభార్య శ్రద్ధ తీసుకున్నది కనకనే మేనేజరు వెంటనే సరుకు రైలు ఎక్కించాడు. సమయానికి అది అడంగుకు చేరి, ఆప్టేపరువు నిలిచింది.

—వి. ముక్తాంకర్

ఛాయాచిత్ర చయనిక-1

"మండువేసవి" మకుటానికి చెందిన ఫోటోలను జులై 31 వ తేది సంచికలో ప్రచురిస్తున్నాము.
—సంపాదకుడు

"పదివా! మేమూ వస్తున్నాం, ఉండు." సుశీల కేక పెట్టింది.

రాత్రి పడుకోబోయేముందు సుందరం, "మాధవీ! ఈ రోజున నీ మనస్సు చాలా బాధపడింది కదా!" అని సాయంత్రం జరిగిన సంఘటన గుర్తుతెచ్చుకుంటూ అన్నాడు.

మాధవి తల ఎత్తి అతని వంక చూసింది. ఆమె కళ్ళు ఎర్రగా జ్యోతుల్లా మండుతున్నాయి. ముఖం అంతా పీక్కుపోయింది. అప్పటివరకూ అణిగిఉన్న కోపం, ద్వేషం పడగలువిప్పి బుసలు కొట్టాయి.

"బాధలుకాక నా బతుక్కి ఇంక ఏమున్నాయి?" తీవ్రంగా ఉంది ఆమె కంఠం.

"నన్నవమానించటానికి కాకపోతే పొద్దున్నుండీ వీరు చేసిన పనులేమిటి?" కొద్దిగా ఆగి మళ్ళీ ఆమే అంది:

"అయినా పరాయివాళ్ళముందు, 'మధూ, మొద్దూ' అంటూ తమ ప్రేమనంతా వ్యక్తపరచాలి కాబోలు."

ఆమె కంఠతీవ్రత రానురాను పెరుగుతూంది. సుందరం ఆశ్చర్యపడక తప్పలేదు.

"మా అన్నయ్యా, వదినలను పరాయివాళ్ళంటా వేమిటి, మాధవీ?"

"అంతే! నాకు పరాయివాళ్ళే!" బడికి వెళ్ళటానికి మారాంచేసి, అర్థంలేని కారణాలు చెప్పే చిన్న పిల్లవాడి మనస్తత్వం స్ఫురించింది సుందరానికి.

"పైగా సిగ్గులేకుండా ఫోటోలుకూడాను!" ఆమె మనస్సు ఆమె అధీనం తప్పుతున్నదనుకొన్నాడు సుందరం.

"నిను, మాధవీ! సిగ్గులేదు. నాకు నిజంగా సిగ్గు లేదు. నీ మనస్సుకు బాధ కలిగితే నన్ను క్షమించు, మాధవీ! నన్ను క్షమించు . . ." కిటికీదగ్గిర ఎవరిదో అడుగుల చప్పుడు వినిపించి బయటికి వచ్చి చూశాడు. ఎవ్వరూ కనిపించలేదు.

పదిరోజులపాటు ఉంటానని చెప్పిన ప్రసాద్ రెండురోజులకే ప్రయాణమైతే సుందరం బాధ పడ్డాడుకానీ, మాధవి ఒకవిధంగా సంతోషించింది. మాటిమాటికి తన జీవితాన్ని వాళ్ల జీవితంతో పోల్చుకుని చిత్రహింస పొందటంకంటే వాళ్ళు వెళ్ళిపోవడమే తనకు మంచిది. అయినా అన్నయ్య ప్రవర్తనకూడా ఈ రెండురోజులలో తనకు అసంతృప్తిని కలిగించింది. మాటిమాటికీ తన భర్తను వేలెత్తి చూపించటం తను సహించలేదు. ఈ విధంగా సాగాయి మాధవి ఆలోచనలు. అందుకే వాళ్ళు వెడతానంటే ముభావంగా ఊరుకుంది. వెళ్ళేముందు ప్రసాద్ సుందరం చేతులు పట్టుకొని, "వెళ్ళివస్తాం, బావా!" అన్నాడు. అతని కళ్ళల్లోని భావాలను సుందరం ఒక్కడే చదవగలిగాడు.

రెండురోజుల తరవాత హాలులో కూర్చుని ఏదో ఆలోచిస్తూన్న మాధవికి "పోస్ట్" అన్న కేక వినిపించింది. లేచి వెళ్ళి ఉత్తరం అందుకుంది. అన్నయ్య వ్రాసిన కవరు కాబోలు! ఊరినుండి వెళ్ళిన తరవాత వ్రాసినట్లున్నాడు. తన కెప్పుడూ ఇంత పెద్ద ఉత్తరం వ్రాయని అన్నయ్య, ఈనాడిలా వ్రాశాడేమిటి అని విస్తుపోతూ కవరు చించి చదవ సాగింది.

"ప్రియమైన చెల్లెలు మాధవికి.

ఎంతో సరదాగా గడపాలనుకొని వచ్చిన మాకు నిరాశే ఎదురయింది. మిమ్మల్ని చూసిన తరవాత నేను కట్టుకొన్న గాలిమేడలన్నీ కూలిపోయాయి. నా చెల్లెలిని ఎంత ఉన్నతంగా చిత్రించుకున్నానో తెలుసా? ఉత్తమ గృహిణిగా, ఆదర్శ మహిళగా దాంపత్యజీవితంలో ధ్రువతారగా వెలుగుతుం దనుకున్నాను. కాని నిష్కపటమైన కటికిసత్యం నా కలలన్నీ వమ్ముచేసింది. కేవలం బాహ్యాడంబరాలకు మోజుపడి, హృదయసౌందర్యాన్ని అర్థం చేసుకొనకుండా, తను బాధపడి తన భర్తను చిత్రహింసలపాలు చేసే మాధవిని, నా చెల్లెలు మాధవిగా ఊహించలేక పోయాను. అందుకే పారిపోయి వచ్చేశాను.

బావ నిజంగా దేవుడిలాంటివాడు. ఆయన మనస్సు అతి సున్నితం. లోకంలో ఉండే ఓర్మి, సహనం అన్నీ ఆయనలో మూర్తీభవించాయి. లేకపోతే, ఆయన స్థానంలో మరే పురుషుడైనా ఉంటే, ఏం చేసేవాడో చెప్పటానికికూడా భయంవేస్తున్నది! ఆ తరవాత నీ జీవితం ఏమౌతుందో తెలుసా? నువ్వు వేటికోసం నీ మనస్సును మభ్యపెట్టుకుంటున్నావో వాటినుండి శాశ్వతంగా దూరం చేయబడతావు!

అప్రయత్నంగా ఆ రోజు రాత్రి మీ సంభాషణ వినడం జరిగింది. అప్పుడే అనుకున్నాను, నీ బుద్ధి ఇంకా పరిపక్వం కాలేదని, నీ మనస్సు ఇంకా పెరగలేదని. తరవాత నేను, సుశీల ఉద్దేశ్యపూర్వకం గానే బావనిగురించి హేళనగా మాట్లాడాము. నువ్వు ద్వేషించే నీ భర్తను పరాయివాళ్లం ఏదో మాటంటే సహించలేకపోయావే. అలాగే నిన్నే తన సర్వస్వమనుకొని, నువ్వే తన దేవతవని మనస్సులో ఆరాధించే బావను నువ్వే అంతగా తూలనాడితే, ఆయన మనస్సెంత వేదనచెందుతుందో ఒక్కనాడైనా ఆలోచించావా? ఇప్పటికైనా తెలుసుకొని నీ జీవితాన్ని సరిదిద్దుకొమ్మని అన్నయ్యగా అర్థిస్తున్నాను. ఈ ఉత్తరం చదివిన తరవాతనైనా నీ మూర్ఖత విడిచి పెడతావని ఆశిస్తున్నాను. ఇంతకన్నా ఎక్కువ చెప్పి నిన్ను విసిగించదలుచుకోలేదు. నువ్వు స్త్రీవి ... ప్రత్యేకించి హైందవ స్త్రీవి. . ."

అన్నయ్య."

కోణాలు

చిత్రం—యు. ఆశీర్వాదం (పి. రావులపాలెం)

అవిరళధారగా కారిపోతున్న కన్నీటిని ఆపాలనే ప్రయత్నమే చెయ్యలేదు మాధవి. మనస్సులోని మాలిన్యమూ, మూర్ఖత్వమూ కన్నీటితో కొట్టుకు పోతున్న ట్లనిపించింది.

'అన్నయ్యా! నిజంగా నేను మూర్ఖురాలను. పాపిని ... ఘోరపాపిని ... ఈనాటికి నాకు కనువిప్పు కలిగించావు.

'నన్ను క్షమించండి. నన్ను క్షమించరూ!. . .' దుఃఖంతో గొంతు పూడుకుపోగా, గుమ్మంవైపు దృష్టి సారించి అస్పష్టంగా గొణుక్కుంది. ★